

Loven. Der bliver sagt, at de virkelige Andelsselskaber vil komme til at staa udenfor. Jeg ved selvfølgelig ikke, hvor ærede Medlemmer trækker Grænsen imellem virkelige Andelsselskaber og uvirkelige. Jeg trækker Grænsen saaledes, at jeg kalder de Selskaber Andelsselskaber, hvor Adgangen altid er aaben for Tilgang af Medlemmer, og hvor Udbyttet bliver fordelt i Forhold til den Omsætning, Medlemmerne gør i Selskabet, hvorimod alle de Selskaber, som ikke har disse Bestemmelser i deres Love, maa de godt for mig have Lov til at kalde Aktieselskaber, og hvis det kun er dem, der falder ind under Loven, har jeg ikke noget imod det. Men saaledes er Forholdet ikke. Det var derfor, jeg stillede mit Ændringsforslag til anden Behandling, men Udvalgets Flertal kunde ikke imødekomme mig. Jeg anbefaler paa ny at stemme mod Lovforslaget, jeg finder det uheldigt at blande disse to Selskabsformer sammen, saaledes som det vil blive efter denne Lov.

Tvede: Den sidste ærede Taler fremkom i sit første Foredrag med en Udtalelse, som jeg vil tillade mig at opholde mig et Øjeblik ved. Han oplyste, at en Aktiebanc her i Landet skulde have givet et Overskud af 10 Millioner, Direktionen skulde have faaet 1 Million og et Antal Bankraadsmedlemmer 400,000 Kr. i Tantieme. Og saa sagde det ærede Medlem, at det viste jo, at det maatte være en Fordyrelse, der ramte Befolkningen, altsaa i dette Tilfælde de Folk, der arbejder med denne Bank. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem har Ret i, at denne store Fortjeneste og de store Tantiemer betyder en direkte Fordyrelse for dette Aktieselskabs Vedkommende overfor dem, der benytter Banken. Thi saa vidt jeg ved, sættes den almindelige Diskonto her i Landet efter Nationalbankens laveste Diskonto, og jeg tror, at dersom nogen Bank vilde udnytte sit Publikum og tage en væsentlig højere Rente end Nationalbankens Diskonto, vilde Søgningen gaa fra den. Med Hensyn til Indlaansrenten retter denne sig, saa vidt jeg ved, i alle Landets Banker efter Nationalbankens Diskonto, og jeg tror, at hvis en Bank vilde yde en meget lavere Indlaansrente end andre Banker, vilde ganske sikkert Indlaansrenten vandre fra den over i andre Banker, saaledes at dette Overskud ikke vilde fremkomme. Nej, jeg tror netop, at det skyldes en vis Handledygtighed indenfor Aktieselskabets Direktion, idet denne forstaar at knytte en

Mængde forskellige Virksomheder til sig og gennem disse mangfoldige Forretninger tjene Penge. Men jeg tror ikke, at man kan sige, at fordi et Aktieselskab har haft den og den Fortjeneste, og fordi der deraf er gaaet saa og saa meget til Tantieme og Direktørlønninger o. s. v. — det kan godt være, at det er for meget, det skal jeg slet ikke komme ind paa — er det ensbetydende med en Fordyrelse. Thi hvis dette Aktieselskab arbejder dyrere end andre, vil Søgningen ganske sikkert gaa fra det. Jeg ved ikke, om den nye Andelsbank skal arbejde med en lavere Diskonto end Nationalbanken og yde større Indlaansrente, end man kan faa i de andre Banker; men det vil jo Tiden vise, om man kan opnaa saadanne Fordele i den nye Bank.

Ordføreren (Hey): Det glæder mig, at det ærede 11te kongevalgte Medlems (Bojsen) Udtalelser faldt ganske sammen med min Opfattelse, som er den, at virkelige rene Andelsselskaber kommer ikke ind under denne Lov. Naar det ærede 3die Medlem for 7de Kreds (Kristensen) opgav at bringe mig til Forstaaelse af hans Stilling med den Bemærkning, at det, man ikke havde Interesse for, forstod man heller ikke, skal jeg i Øjeblikket acceptere den Opfattelse, idet jeg dog bemærker, at jeg interesserer mig meget for Aktieselskaber, og af dem har jeg Forstaaelse. Derfor tør jeg ogsaa sige, at ind under denne Lov kommer maaske nogle saakaldte Andelsselskaber, men de kommer ind derunder, fordi de ikke er Andelsselskaber, men fordi de er Aktieselskaber.

Kristensen: Det ærede 2det Medlem for 2den Kreds (Tvede) sagde, at selv om en Bank havde tjent saa mange Millioner, kunde man ikke derfor sige, at det var en Fordyrelse af Varen. Det synes jeg dog ikke, at man kan komme udenom. De, der arbejder med denne Bank og bidrager til det store Overskud, maa selvfølgelig give en højere Pris for de Varer, som de omsætter. Saa spurgte det ærede Medlem mig, om den nye Andelsbank vilde arbejde efter andre Principper, give en større Indlaansrente og tage en mindre Udlaansrente. Nej, det vil den ikke gøre. Den vil følge de samme Priser for Pengene som de andre Pengeinstitutter, men den fordeler sin Fortjeneste, om jeg maa kalde den saa, efter en anden Skala, et andet Princip. Den fordeler den til dem, der har benyttet Banken, og som er Medlem-